

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Rigsdalers-Sedlens Hændelser

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 214. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167180852864/facsimile.pdf> (tilgået 04. maj 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

Satyrifus habes af dem, som han aldrig engang har tænkt paa at fornærme.

De, som stole ved sig selv, at de ogsaa kunne have fortjent et Snært, eller, som Vaden siger, quibus intactis quoque cura est super conditione communi, og som tænke med Poeten:

Tunc tua res agitur, paries cum proximus ardet,

de ere ogsaa ofte ubillige nok til at hade den alleruflydtigste Satyrifus; ja deres Ubillighed gaar endogjaa saa vidt, at de blande ham med Passillanten, og maale begge med én og samme Maalestok. Hvor ubilligt dette er, vil man dog ved første Øjeblik indse, saafremt man kans kan betragte Sagen med upartiske Øjne. En Satyrifus angriber almindelige Fejl og Uordener, fordi han ivrig ønsker, at deres alt for stabelige Følger maa blive afvendte; og naar han en og anden Gang nævner til at straffe enkelte Personer, da sker det ikke for at strafe noget enkelt Individuum, men fordi han ser, at denne enkelte Persons Fejl medfører Følger, der ere stabelige enten for den hele Stat, eller dog for en stor Cirkel af samme. Passillanten derimod er altid saa dum, at han ikke kan se almindelige Fejl; men hvor han vinder en Plet paa et Menneske, der staar han strax til Lyd for at gjøre alle andre opmærksomme derpaa; og hvor han ingen Pletter kan finde, der digter han og lyver med Tillid til den menneskelige Lettroenhed, der kans viser sig i at tro det onde. En Satyrifus straffer for at forbedre, Passillanten derimod kans for at laane. Sin anmærker det gode og glæder sig deraf; denne opholder sig blot ved at laste; man sætter ham i en Verden, hvor Menneskene ere lige saa ikbhøjelige til at tro det gode, som de her ere villige til at tro det onde, og han vil slutte ihjel. En Satyri-

quibus intactis o. i. v., som, selv naar man ikke rører dem, og saa ere ikke til Nade over den almindelige Tilstand. — Tunc tua res agitur o. i. v., snart kommer Turen til dig, naar først det hos Naboen brænder.